

Toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti vuodelle 2023

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Toimialan keskeiset painopisteet vuonna 2023

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan keskeiset painopisteet vuonna 2023 ovat:

- toiminnan elinvoimaisuus
- toiminnan tehostaminen

Toimialan palvelut ovat kärsineet merkittävästi koronaepidemiasta. Pitkäkestoiset ja muuttuvat rajoitukset kavensivat sekä kaupungin että yleishyödyllisten yhteisöjen ja yritysten toimintaedellytyksiä. Polarisaatio on kasvanut ja kaupunkilaisten turvallisuudentunne on heikentynyt. Yksinäisyydentunnetta koetaan erityisesti ikääntyneiden keskuudessa eivätkä kaupunkilaiset, erityisesti nuoret ja ikäihmiset ole löytäneet toimialan palveluihin odotetusti. Toiminnan elinvoimaisuus edellyttää, että toimiala panostaa asiakaskokemuksen kehittämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin. Tietojohtamisen kyvykkyyden vahvistaminen ja osaamisen kehittäminen edesauttavat palvelujen vaikuttavuutta ja kohdentamista. Toiminnan tehostaminen tarkoittaa asiakastarpeiden ja palvelutuotannon jatkuvaa arviointia, arvioinnin perusteella tehtäviä toimenpiteitä sekä investointeja työhyvinvointiin ja johtamiseen. Palvelujen hinnoittelua kehitetään tulonkannon varmistamiseksi.

Palvelujen saavutettavuutta ja tehostamista edistetään jatkamalla isoja digitalisaatiomuutoshankkeita suunnitelman mukaisesti. Pilottihankkeella kaupunkiuudistusalueella edistetään kaupunkiyhteistä tilavarauskokonaisuutta yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen ja kaupunkiympäristön toimialojen kanssa. Palveluverkkosuunnittelun tavoitteena on, että palveluja toteutetaan oikeassa paikassa, oikealla tavalla ja riittävässä suhteessa palvelun tarpeeseen.

Sitovat ja muut toiminnan tavoitteet

Strategian painopiste	Tavoite	Mittarit	Kytkeytymisen strategian ohjelmiin
Sitovat tavoitteet			
Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja	Toiminnan elinvoimaisuus	Käyntikerrat toimialan palveluissa ovat vähintään 23 000 000	Viihtyisä kaupunki
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Toiminnan tehostaminen	Yksikkökustannukset toimialan palvelukokonaisuuksissa ovat korkeintaan seuraavanlaiset (suluissa talousarviovuoden 2022 tavoitearvo*, johon vuoden 2023 tavoitetta verrataan):	Vastuullinen ja kestävä talous

		<p>kulttuuripalvelukokonaisuus 23,15 euroa (23,27 euroa), liikuntapalvelukokonaisuus 6,82 euroa (6,48 euroa), nuorisopalvelukokonaisuus 26,17 euroa (24,17 euroa), kirjastopalvelukokonaisuus 4,20 euroa (4,09 euroa). *) Vuoden 2023 yksikkökustannukset on laskettu ilman kaupungin sisäisen vuokramallin aiheuttamaa muutosta. Vuoden 2022 tavoitearvoista on poistettu Helsingin taidemuseon (HAM) vaikutus, sillä HAMin toiminta siirtyy suunnitelmien mukaan säätiöön 1.1.2023 alkaen.</p>	
Muut toiminnan tavoitteet, kaupunkiyhteiset			
<p>Taide ja kulttuuri ovat hyvän elämän mahdollistaja</p>	<p>Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä</p>	<p>Mittari 1: Tuetaan ikääntyneiden kulttuuri- ja taidetoimintaan osallistumista ja harrastamista: ikääntyneiden kulttuuritoiminnan edistämiseen kohdennetut avustukset on myönnetty vuoden 2023 loppuun mennessä Mittari 2: Kasvatetaan liikunnan kurssitoiminnan täyttöastetta ja kävijämäärää: täyttöaste vähintään 90 % ja kävijämäärä vähintään 145 000 kävijää Mittari 3: Täydennetään palvelutuotantoa laadukkailla etäpalveluilla yhteistyössä toimialojen, yhdistysten ja järjestöjen kanssa: digisisältöjen määrä on 20 % suurempi kuin vuonna 2022 Mittari 4: Julkaistaan ikäihmisten hyvinvointia tukeva kaupunkitasoinen verkkosivusto vuoden 2023 loppuun mennessä</p>	<p>Viihtyisä kaupunki</p>

Helsinkiäisten hyvinvointi ja terveys paranevat	Parannetaan mielen hyvinvoinnin varhaista tukea lasten ja nuorten arjessa.	Common Approach -mallin koulutukseen osallistuneiden määrä on vähintään 130 työntekijää.	Segregaation ehkäisy
Toimiva ja kaunis kaupunki	Parannetaan turvallisuuden tunnetta kaupunki uudistusalueilla kaupunkiympäristöä ja palveluita kehittämällä	Toimialayhteisen pilotin toteuttaminen sujuvasta tilavarauspalvelusta kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialan kanssa yhdellä kaupunki uudistusalueella: Mittari 1: Tilavarausten prosessit on selkeytetty pilottialueella kolmessa toimipaikassa projektisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Mittari 2: Lukitusratkaisujen ja järjestelmäintegraation toteuttamisvaihtoehtojen kartoitus on tehty.	Viihtyisä kaupunki
Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana	Käyttötalouden tuottavuus	Yksikkökustannukset toimialan palvelukokonaisuuksissa ovat korkeintaan seuraavanlaiset (suluissa talousarviovuoden 2022 tavoitearvo*, johon vuoden 2023 tavoitetta verrataan): kulttuuripalvelukokonaisuus 23,15 euroa (23,27 euroa), liikuntapalvelukokonaisuus 6,82 euroa (6,48 euroa), nuorisopalvelukokonaisuus 26,17 euroa (24,17 euroa), kirjastopalvelukokonaisuus 4,20 euroa (4,09 euroa). *) talousarvion 2022 tavoitearvot on oikaistu eliminoimalla niistä Helsingin taidemuseon (HAM) vaikutus, koska HAM:n toiminta ollaan suunnitelman mukaan siirtämässä säätiöön 1.1.2023 alkaen.	Vastuullinen ja kestävä talous

Määrärahat

Käyttötalous TA-Kohta 41001 1 000 €	2900 Kulttuuri- ja vapaa-aika	2910 Kulttuuripalvelu- kokonaisuus	2920 Liikuntapalvelu- kokonaisuus	2930 Nuorisopalvelu- kokonaisuus	2940 Kirjastopalvelu- kokonaisuus	2980 Toimialan hallinto
Toimintakate	-222 235	-50 580	-72 925	-32 293	-39 858	-26 579

Laitosavustukset TA-kohdat 41002 ja 41003 1 000 €	
Kulttuurin laitosavustukset	29 676
Liikunnan laitosavustukset	16 109
Menot yhteensä	45 785

Irtaimen omaisuuden perushankinta TA-Kohta 80504 1 000 €	
Tietotekniikkahankinnat	2 542
Muut hankinnat	4 385
Yhteensä	6 927

Henkilöstösuunnitelma

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on laadittu henkilöstösuunnitelmat toimiala- ja palvelukokonaisuustasoisille vuosille 2023–2025.

Toimialan palveluiden suorituskyvyn kehittämisen tavoitteilla tähdätään palvelutuotannon tuottavuuskasvuun ja henkilöstön veto- ja pitovoiman parantamiseen.

- Johdetaan digitaalista transformaatiota ja kehitetään tietojohdamista (digiohjelman vakiinnuttaminen, osaamisen kehittäminen, tekninen resurssointi)
- Työstetään ratkaisu toimialan poikkileikkaavien palveluiden koordinointiin, johtamiseen ja jatkuvuuteen
- Vahvistetaan toimialan työhyvinvointia tukevan työkuulttuurin rakenteita sekä huolehditaan henkilöstön ja esihenkilöiden jaksamisesta ja työhyvinvoinnista. Toteutetaan esihenkilötyön ja -osaamisen uudistamishanke.
- Huolehditaan toimialan henkilöstön saatavuudesta ja pitovoimasta suunnitellusti ja hyvän henkilöstöjohtamisen keinoin.

Henkilöstömäärään liittyvällä kehittämisellä turvaamme kaupungin palvelut osaavan, joustavan ja riittävän henkilöstön turvin

- Toimialan vakanssirakenteita uudistetaan palvelustrategioiden ja sitovien tavoitteiden mukaiseksi. Lisäksi etsitään ketteriä ratkaisuja henkilöstötarpeisiin. Rakennetaan ennakoivaa eläkepoistumasuunnittelua, ja uudistetaan tarvittaessa tehtäviä. Työvoiman vuokrauspalveluita hyödynnetään pääasiassa lyhytaikaisten sijaisten hankintaan.

Yhteistyön ja liikkuvuuden kehittämisen avulla luomme aktiivista yhteistyön kulttuuria, koska yhteiset asiakkaamme edellyttävät saumatonta yhteistyötä.

- Luodaan vahvempia yhteistyörakenteita palveluiden välille, ja tehdään ne myös näkyväksi ja avoimiksi. Kehitetään henkilöstön yhteistyövalmiuksia esim. työyhteisöviestinnän taitoja, osaamisen jakamisen taitoja ja yhdessä ohjautuvuutta.
- Hyödynnetään kaupunkitasolla kehitettäviä työkaluja toimialan sisäisen liikkuvuuden vahvistamisessa. Osaamisen johtamisen tavoitteena on sellaisen tulevaisuuden rakentaminen, jossa teemme työtä yritteliäästi, ideoiden ja jatkuvasti yhdessä oppien – välillä virheidenkin kautta

Palvelukokonaisuudet

Kirjastopalvelukokonaisuus

- Edistää lukemista ja kirjallisuutta
- Mahdollistaa digitaalisten palvelujen käytön
- Tarjoaa tiloja kansalaistoiminnalle ja tapahtumille
- Edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua
- Huolehtii valtakunnallisista erityistehtävistä, joista säädetään lailla.

Toimintasuunnitelman keskeiset toimenpiteet:

- Lukemisen edistäminen lisää elinvoimaa ja elämäniloa koko kaupunkiin; toteutuksia eri kohderyhmille lähipalveluina ja digipalveluina. Tavoitetaan uusia asiakasryhmiä, esim. yhteistyön konseptointi 2. asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa.
- Tarkoituksenmukaiset paikallisesti räätälöidyt palvelut ovat asiakkaille houkuttelevia ja vapauttavat työaikaan tärkeisiin tehtäviin. Asiakaskokemus paranee, työajan käyttö tehostuu ja työn mielekkyys kasvaa. Keinona myös paikallisten kumppanuuksien tiivistäminen palvelustrategian mukaisesti.
- Kirjaston digitaalisen perustan uudistaminen parantaa asiakkaiden ja henkilökunnan käyttökokemusta ja tehostaa palveluja lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. 2023 valmistuu asiakastietokoneiden uudistus ja Varaamo-uudistus sekä Helmet.fi-uudistus. Kirjastojärjestelmäuudistuksen valmistelu etenee.
- Työn ilo näkyy arjessa. Motivoitunut ja työhönsä tyytyväinen henkilökunta saa aikaan hyvää tunnelmaa ja laadukasta palvelua.

Henkilöstö

KIRJASTO	vakin.	määräaik.	työllist.	yhteensä
JOHTO KIRJASTOPALVELUT	1	0	0	1
ALUEELLISET KIRJASTOT -YKSIKKÖ	301	68	19	388
OODI	49	20	0	69
KIRJASTOVERKON YHTEISET PALV.	41	8	8	57
VALTAKUNNALLISET KEHITTÄMISPALV.	18	2	0	20
YHTEENSÄ	410	98	27	535

Seurattavat suoritteet

	2021	TA2022	Ennuste 2022	2023	2024	2025
Fyysiset käyntikerrat	4 387 631	7 500 000	6 750 000	7 700 000	7 750 000	7 800 000
Digitaaliset käyntikerrat (*)	13 632 949	3 200 000	3 000 000	3 300 000	3 350 000	3 400 000

*) määrittely on uudistettu ja täsmennetty vuodelle 2022

Kulttuuripalvelukokonaisuus

- Mahdollistaa ja varmistaa monipuolisen ammattimaisen taiteen ja kulttuurin olosuhteet
- Mahdollistaa helsinkiläisten läpi elämän kestävän yhteyden taiteeseen ja kulttuuriin
- Vahvistaa taiteen ja kulttuurin keinoin alueiden kukoistusta
- Huolehtii valtakunnallisista ja alueellisista erityistehtävistä, joista säädetään lailla.

Toimintasuunnitelman keskeiset toimenpiteet:

- Laaditaan aluetalojen visiotyö yhdessä kulttuuri-, nuoriso- ja kirjastopalvelujen sekä työväenopiston kanssa
- Jatketaan palvelustrategian toimeenpanoa. Toteutetaan rakenteellisia uudistuksia, mm. Savoy-teatterin selvitys ja kulttuurikaveritoiminnan kilpailutus.
- Huolehditaan ekosysteemin elinvoimaisuudesta. Toteutetaan koronasta palautumisen erillisrahoituksen toimenpiteet täysimääräisesti. Kumppaneiden avustaminen, työllistäminen ja osaamisen vahvistaminen sekä taiteen ja kulttuurin tilojen väliaikaiskäytön pilotit.
- Toteutetaan muutoshanke kurssi- ja tapahtumasuunnittelun kokonaisuuden uudistamiseksi: uudet digitaaliset ratkaisut ja tiedolla johtamisen mahdollistaminen, osaamisen kehittäminen. Lisäksi Kultus-palvelun kehitystyön loppuun saattaminen sekä kulttuurin hel.fi-sivujen uudistus.
- Tuetaan ikääntyneiden taide- ja kulttuuritoimintaan osallistumista ja harrastamista.
- Täydennetään palvelutuotantoa laadukkailla etäpalveluilla yhdessä toimialojen, yhdistysten ja järjestöjen kanssa, mm. Lämpö-hankeen avulla.
- Toteutetaan lasten ja nuorten kulttuuritarjonnan rakenteellinen ja alueellinen tarkastelu
- Varmistetaan asuinalueiden ja kaupunginosien vetovoiman vahvistaminen taiteen ja kulttuurin keinoin erityisesti kaupunkiudistusalueilla ja kulttuurikeskusten vaikutusalueilla sekä Helsingin ydinkeskustassa.
- Helsingin kulttuuriympäristöohjelma valmistellaan päätöksentekoon ja varmistetaan toimenpiteiden käynnistäminen yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian kanssa.

Henkilöstö

KULTTUURI	vakin.	määräaik.	työllist.	yhteensä
KULTTUURI YHTEISET	2	2	0	2
KAUPUNGINMUSEO	61	12	1	74
KAUPUNGINORKESTERI	101	21	0	122
KULTTUURIKESKUKSET	38	12	7	57
KULTTUURIN EDISTÄMINEN	26	41	1	68
YHTEENSÄ	228	88	9	325

Seurattavat suoritteet

	2021	TA2026	Ennuste 2022	2023	2024	2025
Fyysiset käyntikerrat	619 717	1 200 000	1 058 743	1 200 000	1 250 000	1 300 000
Digitaaliset käyntikerrat)	4 275 949	450 000	560 000	450 000	475 000	500 000

*) määrittely on uudistettu ja täsmennetty vuodelle 2022

Liikuntapalvelukokonaisuus

- Edistää arki- ja hyötyliikkumista
- Edistää omaehtoista liikuntaa
- Edistää organisoitua liikuntaa ja urheilua.

Toimintasuunnitelman keskeiset toimenpiteet:

- Jatketaan liikunnan visiotyötä yhdessä sidosryhmien kanssa
- Käynnistetään liikuntapalveluiden palveluverkon suunnittelu
- Parannetaan ikäihmisten mahdollisuuksia lähteä liikkeelle, liikkua ja harrastaa yhdessä
- Käynnistetään lasten ja nuorten seuraparlamentti yhdessä liikuntaseurojen kanssa
- Jatketaan digitalisaatiomuutoshankkeita
- kehitetään liikunnan tilavarausten palveluprosessia ja varausjärjestelmää
- käynnistetään kurssivarausjärjestelmän kehittämistyö
- venepaikkojen varausjärjestelmähankkeen loppuunsaattaminen
- otetaan käyttöön liikuntapalveluiden uudet verkkosivut.
- Käynnistetään liikunnan vuosien 2023–2025 ympäristöohjelman toteutus
- Käynnistetään liikkumisen edistämisen yksikön toiminta
- Edistetään henkilökunnan työhyvinvointia ja selkeytetään sekä sujuvoitetaan esihenkilötyötä

Henkilöstö

LIIKUNTA	vakin.	määräaik.	työllist.	yhteensä
LIIKUNTA YHTEISET	3	1	0	4
LIIKUNTAAN AKTIVOINTI	49	36	0	85
LIIKUNTAPAIKAT	216	47	6	269
ULKOILUPALVELUT	109	12	0	121
YHTEENSÄ	377	96	6	479

Seurattavat suoritteet

	2021	TA2022	Ennuste 2022	2023	2024	2025
Fyysiset käyntikerrat	8 615 338	9 000 000	9 000 000	9 000 000	9 250 000	9 500 000
Digitaaliset käyntikerrat)	0	0	0	90 000	95 000	100 000

*) määrittely on uudistettu ja täsmennetty vuodelle 2022

Nuorisopalvelukokonaisuus

- Vahvistaa nuorten toimijuutta
- Työskentelee yhteisöjen ja nuorten ryhmien kanssa
- Innostaa nuoria vaikuttamiseen ja omaehtoiseen toimintaan
- Toimii nuoruuden edunvalvojana ja vaikuttaa nuoruuden elinoloihin.

Toimintasuunnitelman keskeiset toimenpiteet:

- Nuorisotyön perustoiminnan vahvistaminen, jolle on erityinen tarve pandemian jälkeisessä tilanteessa.
- Avoimen toiminnan vahvistaminen ja toiminnan itsearviointi, tiimiesihenkilömallin kokeilu
- Digitaalisuus helsinkiläisessä nuorisotyössä -työ etenee
- Nuoret ja väkivalta: kehitetään ja otetaan käyttöön uusia toimintamalleja
- Nuoret ja yksinäisyys: otetaan tietoisesti käyttöön yksinäisyyden ehkäisyn työmalleja
- Kesätoiminnan systematisointi

Henkilöstö

NUORISO	vakin.	määräaik.	työllist.	yhteensä
NUORISO YHTEISET	1	0	0	1
ITÄINEN NUORISOTYÖ	90	49	0	139
LÄNTINEN NUORISOTYÖ	89	40	4	143
POHJOINEN NUORISOTYÖ	95	35	2	132
YHTEENSÄ	275	124	6	405

Seurattavat suoritteet

	2021	TA2022	Ennuste 2022	2023	2024	2025
Fyysiset käyntikerrat	668 770	1 127 000	934 704	1 127 000	1 128 000	1 129 000
Digitaaliset käyntikerrat)	62 850	133 000	92 135	133 000	134 000	135 000

*) määrittely on uudistettu ja täsmennetty vuodelle 2022

Toimialan hallinto

Toimialalla on palvelukokonaisuuksien lisäksi hallintojohtajan johtama toimialan hallinto, joka huolehtii toimialan hallinto- ja tukipalveluista.

Toimialan hallinnon palveluita ovat hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut sekä viestintä- ja markkinointipalvelut.

Toimintasuunnitelman keskeiset toimenpiteet:

- Uudistamme johtamista ja sujuvoitamme esihenkilötyötä toimialan esihenkilötyön muutoshankkeella. Kartoitamme hallinnon tehtäväkuvaukset suhteessa hallinnon palvelukarttaan.
- Kehitämme palveluverkkosuunnittelun tietopohjaa ja tuomme ajantasaiseen väestö- ja tilatietoon pohjautuen näkyväksi palveluverkon nykytilan ja alueellisia kehittämistarpeita.
- Toteutetaan hinnastoprojekti.
- Jatketaan digitalisaatiomuutoshankkeita ja otetaan käyttöön uudistuneita prosesseja
  - 1) liikunnan tila- ja resurssivarauspalvelu
  - 2) kulttuurin kurssien ja tapahtumien suunnittelu ja hallinta
  - 3) kirjaston digiperusta.
  - 4) kaupunkiyhteinen tilavaraus
  - 5) verkkosivuhankkeet
- Vahvistetaan tietojohtamisen kyvykkyyttä valmistelemalla dataohjelmaa sisältäen fyysisen käyntikerran sekä yksikkökustannusten seurannan ja laskennan kehittämishankkeet.
- Perustetaan uusi yksikkö toimialan hallintoon, keskitettyjen kaupunkilaispalvelujen yksikkö ja kartoitetaan yksikköön sisällytettäviä toimintoja yhdessä palvelukokonaisuuksien kanssa.

Henkilöstö

HALLINTO	vakin.	määräaik.	työllist.	yhteensä
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT	2	1	0	3
TALOUS- JA SUUNNITTELUPALVELUT	28	2	0	30
HENKILÖSTÖPALVELUT	15	3	0	18
KEHITTÄMINEN JA DIGITALISAATIOPALVELUT	31	10	0	41
VIESTINTÄ- JA MARKKINOINTIPALVELUT	27	12	1	40
HALLINTOPALVELUT	36	2	0	38
YHJTEENSÄ	139	30	1	170